

REPERTÓRIUM

1990–1998

1990/1

REPLIKA

Hadas Miklós: Marxizmus és makroszociológia (Kritikai adalékok két évtized hazai struktúrakutatásaihoz)

Válaszok: *Hegedűs András, Ferge Zsuzsa, Kolosi Tamás*

Nagy Endre: A skizma összefoldozása (Osztály/struktúra vagy rétegződés?)

Válasz: *Kolosi Tamás*

Takács Géza: Változatok a szociológiára (Ferge Zsuzsa: Fejezetek a magyar szegénypolitika történetéből, Hankiss Elemér: Diagnózisok 2., Kulcsár Kálmán: A modernizáció és a magyar társadalom)

Válaszok: *Kulcsár Kálmán, Ferge Zsuzsa*

Antal Z. László: Javaslattevők dilemmái 1989-ben (Egy egészségügyi reformelképzelés ürügyén)

Válasz: *Alpár Ottó*

Karácsony András: Paradigmaváltás a szociológiai elméletben (Gábor Kiss: Evolution soziologischer Grundbegriffe, Ferdinand Enke Verlag, Stuttgart, 1989)

Javorniczky István: Benyomások és kitérések egy konferencia apropóján

KITEKINTÉS

A reflexív szociológia felé – Műhelybeszélgetés Pierre Bourdieu-vel – (készítette: *Loïc J. D. Wacquant*)

Melléklet: Irodalom (Bourdieu írásai, Bourdieu-ről szóló válogatott írások, Egyéb hivatkozások)

Jon Elster: Sznobok – Pierre Bourdieu *La Distinction: Critique Sociale du Jugement* (Éditions de Minuit) c. könyvéről

TÁJÉKOZÓDÁS

Társasági hírek

A Magyar Szociológiai Társaság elvi nyilatkozata a Társaság megújulásáról

Pályázatok

Konferenciák

Akadémiai fokozattal rendelkező szociológusok a TMB nyilvántartása szerint

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár szolgáltatásai

1990/2

Vági Gábor 1947–1990. *Závada Pál* lektori jelentése a Mezőhegyes c. könyvről a Művelődéskutató Intézet részére (1987)

REPLIKA

Andorka Rudolf: Hozzászólás a struktúra- és rétegződéskutatások vitájához a Replikában

Róna-Tas Ákos: Empirikus rétegződésvizsgálat és spekulatív ideológiakritika. Hozzászólás Kolosi Tamás és Nagy Endre vitájához

Szelényi Iván: Új osztály, állam, politika. Tézisek életművemről a tudományok doktora fokozatának elnyeréséhez. Budapest–Los Angeles, 1989. július–október.

Vita – *Enyedi György, Kolosi Tamás, Szabó Katalin* opponensi véleménye, *Lengyel György, Juhász Pál, Kovács Imre, Hankiss Elemér* és *Bíró Dávid* hozzászólása

Szelényi Iván: Válasz a *Szocialista vállalkozók* című könyvem kritikusainak

KITEKINTÉS

A racionalizálódás dialektikája – Interjú Jürgen Habermasszal (készítették: *Honneth* és *Knödler-Bunte*)

Jürgen Habermas: Márkás nacionalizmus avagy miért helyes a német egységet a 146. törvénycikk alapján megvalósítani, vagyis arra törekedni, hogy népszavazás döntsen az új alkotmányról

Némedi Dénes: Mit kezdünk Habermasszal? Olvasmányjegyzetek

TÁJÉKOZÓDÁS

Hazai szociológiai kutatások (Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem Szociológia Tanszék, ELTE Szociológiai Intézet és Továbbképző Központ, MTA Szociológiai Kutató Intézete, TÁRKI)
Díjnyertes TDK-dolgozatok

Konferenciák

Az MTA Könyvtára szolgáltatásai

A „SZALMASZÁL” Alapítvány közleménye

REPLIKA

Nagy Endre: Struktúra és ideológia. Válasz bírálóimnak
Örkény Antal: Félúton. Megjegyzések a társadalmi mobilitás magyarországi kutatásának elmúlt két évtizedéről

Andorka Rudolf: A magyarországi társadalmi mobilitás kutatások problémái. Válasz Örkény Antalnak
Róbert Péter: Félúton (De jófelé?) Hozzászólás Örkény Antal vitacikkéhez

Interjú Harcsa Istvánnal a társadalmi mobilitásról (Az interjút készítette: *Fleck Zoltán*)

Andorka Rudolf: Kiegészítés a mobilitásvitához
Andorka Rudolf válogatott tudományos publikációinak jegyzéke

Halmos Károly: Lengyel György: Vállalkozók, bankárok, kereskedők. (A magyar gazdasági elit a 19. században és a 20. század első felében) Magvető Kiadó, Budapest, 1989

Lengyel György: Válasz Halmos Károlynak
Balog Iván: Tükör által homályosan. Csepeli György–Örkény Antal: *Az alkony.* A mai magyar értelmiség ideológiai-politikai optikája az 1980-as évek végén, ELTE Szociológiai és Szociálpolitikai Intézet, 1990

Csepeli György: Kritika és recepció. Válasz Balog Ivánnak

Cseh-Szombathy László: Követendő példa: a „Kiilleszkedési zavarok” című kutatási összefoglaló (A kutatást vezette Somlai Péter)

KITEKINTÉS

Alain Touraine: A tárgy és a módszer
Michel Amiot: Értékek és mértékek. A szociológiai beavatkozás, a tudomány és a prófécia (A. Touraine, Z. Hegedüs, F. Dubert, M. Wiewiorka: La prophétie antinucléaire. Éditions du Seuil: Collection „Sociologie Permanente”, Párizs, 1980)

Alain Touraine: Válasz Michel Amiot-nak
Alain Touraine műveinek válogatott bibliográfiája

TÁJÉKOZÓDÁS

A Magyar Szociológiai Társaság 1990. évi kongresszusa (Programismertetés)

Matuz Norbert: Egy szociológiai vándorgyűlés anatómiája, avagy miért nem szeretnék szociológus lenni
Hazai szociológiai kutatások (Budapesti Városépítési Tervező Intézet Városépítési Kutatási Önálló Osztály, Janus Pannonius Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Szociológia Tanszék, Kulturinnov Kulturális Innovációs és Továbbképző Vállalat, Magyar Közvéleménykutató Intézet, MTA Kutatás- és Szervezelemező Intézet, MTA Regionális Kutatások Központja Regionális Tudományos Osztálya, Művelődéskutató Intézet, Oktatás-

kutató Intézet, Pécsi Orvostudományi Egyetem Orvosi Szociológiai Csoportja, SOTE TTI Orvosi Szociológiai Oktatási és Kutatási Csoport, Városépítési Tudományos és Tervező Intézet)
Az Országgyűlési Könyvtár szolgáltatásai Konferenciák Ösztöndíj-lehetőségek

1991/2–3

REPLIKA

Szántó Zoltán: Rétegződés vagy/és struktúra?

Léderer Pál: A módszertan csapdái
Körkérdés a társadalomtudományi mérés természetéről (*Péli Gábor*)

Válaszol: *Léderer Pál, Róna-Tas Ákos, Rudas Tamás, Krémer Balázs, Szegedi Péter*

Péli Gábor: Reflexiók a méréselméleti körkérdésre
Kuczi Tibor: „Magannyelv” – szociológia – közbeszéd
Somlai Péter: Belebeszéd. Gondolatok Kuczi Tibor írásáról.

Interjúk a szociológia professzionalizálásáról
Interjú Kemény Istvánnal (készítette: *Gábor Kálmán*)

Interjú Csepeli Györggyel (készítette: *Péli Gábor*)
Interjú Kolosi Tamással (készítette: *Gábor Kálmán*)

Interjú Cseh-Szombathy Lászlóval (készítette: *Antal Z. László*)

Interjú Tamás Pállal (készítették: *Péli Gábor és Juhász Judit*)

Fischer György: Kezdetben vala az ige... LOGOSZ. Tanulmánykötet (szerkesztette: Várnai Györgyi), ELTE Szociológiai és Szociálpszichológiai Intézet, Budapest, 1990

KITEKINTÉS

Alin Teodorescu: A kortárs román szociológia (1965–1985) Módszer és szervezés

Imre Anna: Átmenetek (1990, 1. sz.) (Az Átmenetek c. negyedévi, Romániában megjelenő folyóirat ismertetése)

TÁJÉKOZÓDÁS

Szociológiai világgkongresszus Madridban
Világkonferenciáksi. A nemzetközi tudományos nagyrendezvények működéséről (*Tamás Pál*)

Benyomások a madridi szociológiai világgkongresszusról (*Andorka Rudolf*)

A helyi közösségek (*Péteri Gábor*)
Tudományszociológia (*Farkas János*)
Társadalmi rétegződés (*Róbert Péter*)
Életrajz és társadalom (*Tóth Olga*)
Kongresszus utáni jegyzetek (*Némédi Dénes*)

csoport Szakértői Irodájának készült tanulmány rövidített változata)

KITEKINTÉS

Szántó Zoltán: A racionális döntések normatív elmélete és a pozitív társadalomkutatás. Hozzászólás Róna-Tas Ákos A racionális döntések elmélete a szociológiában című cikkéhez

Harry Cowen: Vita Nagy-Britanniában a lokalitáskutatásról

A kiszabadulás útjai és az átalakulás lehetőségei. Beszélgetés David Starkkal. (Az interjút készítette: *Gedeon Péter*)

Paul DiMaggio: Társadalomszerkezet, intézmények és kulturális javak: az Egyesült Államok esete

Richard A. Peterson: Hozzászólás Paul DiMaggio cikkéhez

RECENZIO

Harcza István–Késedi Ferenc–Kisdi János–Lakatos Miklós: *Vezetők a nyolcvanas években* (KSH Társadalomstatisztikai Főosztály, 1991) (*Lengyel György* recenziója)

Gondolatok a *Terhesség – Szülés – Születés I–II.* kötetnek olvasása közben (Terhesség – szülés – születés, I–II., szerk. Hanák Katalin, MTA Szociológiai Kutató Intézete, Budapest, 1991) (*Somlai Péter* recenziója)

Repertórium

1993. április, 9–10 (A posztmodern)

POSZTMODERN

(szerk.: Nagy Zsolt)

Zygmunt Bauman: Van-e posztmodern szociológia?

Dessewffy Tibor: A tolmács törvénye (Z. Bauman: *Intimation of Postmodernity*. Routledge, London, 1991)

Bodnár Judit: A késői kapitalizmus mint a posztmodern gazdasági logikája? (David Harvey: *The Postmodern Condition. Studies on the Origins of Cultural Change*. Basil Blackwell, Oxford, 1989)

Nagy Zsolt: A posztmodernről, tárgyyszerűen (Steven Best–Douglas Kellner: *Postmodern Theory. Critical Interrogations*. Macmillan, London, 1991)

Kiss Balázs: Baudrillard, a posztmodern (Jean Baudrillard: *Selected Writings*. Mark Poster ed. Polity Press, Basil Blackwell, Cambridge–Oxford, 1988)

Farkas Zsolt: Lyotard és a posztmodern feltételrendszer (Jean François Lyotard: *The Postmodern Condition. A Report on Knowledge*. Manchester University Press, Manchester, 1984)

Szántó András: Itt a vége, fuss el véle... (Dietmar Kamper–Christoph Wulf [eds.]: *Looking Back at the End of the World*. New York, Semiotext[e], 1989)
Válogatott bibliográfia – A posztmodern társadalomtudomány irodalmából

VITA régióknak szociológiájának esélyeiről

Mokosy Ferenc: Hozzászólás Csepeli György és Wessely Anna „A közép-európai szociológia kognitív esélye” című tanulmányához

Wessely Anna: Válasz helyett

Léderer Pál: Mit érdekelne engem a tudomány maga?

Hadas Miklós: A credo kontextusa (Válasz Léderer Pálnak)

VITA a hálapénzről

Bordás István: Piac és fekete piac az egészségügyben

Csaba Iván: A hálapénz közgazdasági értelmezéséhez

ÉLETÚTKUTATÁS

Karl Ulrich Mayer: Életutak és társadalmi változás. Megjegyzések egy kutatási programhoz

K. U. Mayer–J. Huinink: Életkori, periódus- és kohorszhatások az életútelelemzésben, avagy: vizslát Lexis?

Karl Ulrich Mayer–Glenn R. Carroll: Foglalkozások és osztályok: a szakmai mobilitás strukturális korlátai

Martin Kohli: A foglalkozási életút intézményesülése és individualizálódása

Karl Ulrich Mayer: Utószó

Összevont irodalomjegyzék az életútelelemzéssel foglalkozó tanulmányokhoz

1993. november, 11–12 (Káosz és determinizmus)

KÁOSZ ÉS DETERMINIZMUS

(Szerk.: Fokasz Nikosz)

Fokasz Nikosz: Láthatjuk-e, ha jön? Determinizmus, káosz, előrejelzés – egy új természettudományos paradigma társadalomtudományi vonatkozásairól

Fehér Márta: Miért nem láttuk, hogy jön? (Fokasz Nikosz tanulmányához)

Péli Gábor: Borul-e a bili? Hozzászólás a „Determinizmus, káosz, előrejelzés” témához

Léderer Pál: Hogyan hajózzunk a Vörös-tengeren? Tünődés a metaforák hasznáról és használatáról

Boszonyi Károly: Megérthetjük-e, hogy miért jött? Magyarázat, holizmus, önszervezés, előrejelzés

ROMÁNIAI MAGYAR ELIT

Biró A. Zoltán: Valami történik. Szempontok a romániai magyar elit tagolódásának értelmezéséhez

A szociológiai OTKA-pályázatok elbírálásáról (Cseh-Szombathy László)
Társadalomtudományi OTKA pályázatok 1991

1991/4

REPLIKA

Leszakadók – A gazdasági és társadalmi szerkezetváltás alternatívái. (Felkért hozzászólók: Tardos Márton, Ferge Zsuzsa, Kemény István és Szelényi Iván. A vitában részt vettek: Tardos Márton, Kornai János, Ferge Zsuzsa, Szelényi Iván, Madarász Aladár és Kemény István. A kerekasztal kérdéseit összeállította, és a beszélgetést vezette *Ladányi János*. Ladányi János interjúja Petschnig Mária Zitával, Bauer Tamással és Solt Otiliával)

KITEKINTÉS

Róna-Tas Ákos: A racionális döntések elmélete a szociológiában

Jon Elster: Racionális döntések (Részletek a J. Elster [szerk.]: *Rational Choice* [New York, New York University Press 1986] c. válogatás „Bevezetés”-éből)

Debra Friedman–Michael Hechter: Miben járul hozzá a racionális döntések elmélete a makroszociológiai kutatásokhoz?

Norman K. Denzin: A racionális döntések elméletének olvasása közben (Részletek)

Paula England–Barbara Stanek Kilbourne: Az elkülnítő én-modell feminista kritikái és a racionális döntések elmélete

A racionális döntések elméletével foglalkozó tanulmányok irodalmi hivatkozásai

A racionális döntések és játékok elmélete (Magyar nyelvű irodalom) – Összeállította: Helmich Dezső, Szántó Zoltán és Tóth Margit

TÁJÉKOZÓDÁS

Szántó András: Hogyan tanuljunk szociológiát Amerikában?

A XX. Társadalomtudományi Szekció munkájáról s ezen belül kiemelten a szociológia alszekcióról (S. Nagy Katalin)

1992/1–2

REPLIKA

Régióink szociológiájáról

Csepeli György–Wessely Anna: A közép-európai szociológia kognitív esélye (a Magyar Szociológiai

Társaság 1991. június 24–29. között megtartott közgyűlésén elhangzott előadás szövege)

Hozzászólások

Róbert Péter: A közép-európai szociológia változatai és a versenyképesség. Gondolatok Csepeli György és Wessely Anna írása ürügyén

Gerő András: A tolmácsokról

Pléh Csaba: Kognitív esélyek vagy kognitív feladatok. Hozzászólás Csepeli György és Wessely Anna tanulmányához

Gábor Kálmán–Balog Iván–Matuz Norbert: A „közös nevezőben”: az lkszek?

Hadas Miklós: Pegazus és Rosinante. Töredékes reflexiók Csepeli György és Wessely Anna írása kapcsán

A magyar szociológia intézményesüléséről

Interjú Huszár Tiborral (az interjút készítette: *Gábor Kálmán*)

Dokumentumok

A hálapénz

Eltérő megközelítések – szerkesztőségi bevezető

Antal Z. László: Piaci mechanizmusok szerepe az állami egészségügyben (A szülészet példáján) (A *Terhesség – szülés – születés, II.* szerk. Hanák Katalin, MTA Szociológiai Kutató Intézete, Budapest, 1991. c. tanulmánykötetben megjelent tanulmány ismertetése)

Balázs Péter: Hálapénz-paradigma: szubjektíven(?) az egészségügyi rendszerváltásáról (A Valóság 1991/4. számában megjelent tanulmány ismertetése)

Galasi Péter–Kertesi Gábor: A hálapénz ökonómiája (A Közgazdasági Szemle 1991/3. számában megjelent tanulmány ismertetése)

Bondár Éva: Három cikk ürügyén a hálapénz közgazdasági természetéről

Buda Béla: A hálapénz-szindróma. A magyar egészségügy különleges tünete nyomában

A magyar közvélemény-kutatásról

Kerekasztal-beszélgetés (résztevők: Birkás József, Hann Endre, Levendel Ádám, Manchin Róbert, Sterk Péter, Tarjányi József és Závecz Tibor, ill. *Gábor Kálmán* és *Örkény Antal* a Replika képviselőiben)

Magyar közvélemény-kutató cégek levelei mintavételi módszereikről (TÁRKI, MEDIÁN, HUNGARIA LTD MEMRB Magyar Piackutató Iroda K.F.T., MODUS Gazdasági és Társadalmi Marketing Tanácsadó KFT, SZONDA IPSOS)

Tarjányi József–Závecz Tibor: A SZONDA IPSOS és a MEDIÁN egy-egy (a politikusok népszerűségét vizsgáló) közvélemény-kutatásának módszertani elemzése (A Magyar Demokrata Fórum Képviselő-

Mohay Tamás: A néprajz és a néprajzkritika határai
Pléh Csaba: A társadalmiság és a társadalomtudomány új mintázatai. Egy konzervatív pszichológus reflexiói Niedermüller Péter dolgozatára
Voigt Vilmos: Diskurzus, vita, kommentár, reflexió stb.
Vörös Miklós: Az antropológia és a néprajzi kutatás politikuma. Hozzászólás Niedermüller Péter tanulmányához
Oswald Werner: „Transzcendencia” és metodológia az etnográfában. Modernista hozzászólás Niedermüller Péter tanulmányához
Karády Viktor: A legitimitás kérdése a francia etnológia megszerveződésében

MÉRHETŐ-E A TÁRSADALOM?

Léderer Pál: Az a kétes megbízhatóság...
Somlai Péter: A „Léderer-tézis” bírálata avagy a hazaküldött zongorahangoló esete
Róbert Péter: Kétes megbízhatóság – adatokban és egymásban (Hozzászólás Léderer Pál cikkéhez)

E-ROVAT

Michael Strangelove: A nélkülözhetetlen Internet. A virtuális kultúra kialakulása és az elektronikus Gaia létrejötte
Egy Internet-narkós vallomása
Lee Hauser: A „hasznos hálózat”
Sve Cisler: Védekezés és az Internet
Dana Rooks: A virtuális könyvtár. Csapdák, ígéreték, lehetőségek

FLOPPY

Feyerabend halála a hálózaton
Jean Baudrillard: Thawing of the East
Internet Users' Glossary (hálózati szakszógyűjtemény)
InterNIC Directory of Directories (hálózati térkép)
Michael Hauben: Behind the Net: The Untold Story of the Arpanet
Bemutatjuk a Gutenberg Project virtuális könyvtárát
Bruce Sterling: The Hackers Crackdown (Law and Disorder on the Electronic Frontier)
Az UNIVERZUM könyvesbolt katalógusa
Konferenciafelhívások
Az amerikai kongresszus vitaanyagai az elektronikus „autópályák” témakörében
Egy szokatlan rajzprogram

1994. december, 15–16 (A vállalkozó mítosza)

A VÁLLALKOZÓ MÍTOSZA

(szerk: Sik Endre)

Sik Endre: Traktátus a vállalkozó szerepének demisz-

tifikálásáról

William J. Baumol: A vállalkozás produktív, improduktív és destruktív formái
Gerald Mars–Yochanan Altman: Szovjet–Grúzia második gazdaságának kulturális alapjai
Chris Birkbeck: A kolumbiai Cali „keselyűi”

CARITAS

Magyari-Vincze Enikő–Feischmidt Margit: A CARITAS és a romániai átmenet. A CARITAS-jelenség és az antropológiai elemzés

A HELY SZELLEME – POLITIKAI KLIENTÚRA GÖRÖGORSZÁGBAN

Fokasz Nikosz: Te kire szavazol?
Ilias Nicolacopoulos: Egy polarizált és aszimmetrikus hárompártrendszer Görögországban
Konstantinos Tsoucalas: A politikai klientúra kérdése a 19. századi Görögországban
Stathis Damianakos: A választókörczert mint „hűbérbirtok”. Az 1956 és 1964 közötti választási eredmények kvantitatív elemzése Jannina megyében
Kalliope Spanu: Választás és közigazgatás. A közigazgatási szféra klientúra-mechanismusainak aktivizálása a választási küzdelmek során

BÍRÓI FÜGGETLENSÉG A KÁDÁR-KORSZAKBAN

Fleck Zoltán: Egy hivatás emancipációja. Relatív bírói függetlenség a Kádár-korszakban

N. P.: Kunt Ernő (1946–1994)

A KULTÚRAKUTATÁS ESÉLYEI

Biczó Gábor: Egy vita margójára
Farkas János: Az összehasonlító antropológia esélyei
Gyáni Gábor: A társadalomtörténet mint retrospektív kulturális antropológia?
Horányi Özséb: Hozzászólás Niedermüller Péter „Paradigmák és esélyek avagy a kulturális antropológia lehetőségei Kelet-Európában” című írásához
Takács András: Az antropológia megtalálhatatlansága
Niedermüller Péter: Néprajz, kulturális antropológia, kultúrakutatás. Válasz a hozzászólásokra
Alfred L. Kroeber és Talcott Parsons: A kultúra és a társadalmi rendszer fogalma
Vörös Miklós: Határesetek. Az amerikai antropológia és szociológia kapcsolata történeti perspektívában
Wolfgang Kaschuba: „Kulturalizmus”. Megjegyzések a szociális szempont eltűnéséről a társadalomtudományokban

NEMZETISÉGI ÉS ETNIKAI CSOPORTOK ÉSZLELÉSE A MAI MAGYARORSZÁGON

POLGÁROSODÁS

A Replika körkérdései a polgárosodás fogalmáról
(szerk.: Sasfi Csaba)

Bácskai Vera válasza

Benda Gyula válasza

Gáspár Gabriella: A polgárosodás és még valami

Gyáni Gábor: A polgárosodásról

Kósa László válasza

Kuczi Tibor válasza

Losonczy Ágnes: Polgárosodás – fogalom és valósága

Márkus István válasza

Niedermüller Péter válasza

Szakolczai Árpád válasza

Tőkéczi László válasza

SZIMBÓLUMAINK

Mindennapi életterink szimbólumai – Magyarország, 1993. Kerekasztal-beszélgetés Becskházi Attila, Kuczi Tibor, Hoffmann Márta és Hadas Miklós részvételével (Az elhangzottakat *Hadas Miklós* szerkesztette meg)

Virág Teréz: Az eltüntetett svasztikától a zsinagógáig

Buda Béla: Hozzászólás a szimbólum-vitához

S. Nagy Katalin: A mindennapi kultúra kutatása a szociológiában

Pléh Csaba: A mindennapiság változásai és/vagy változatai

Niedermüller Péter: Megjegyzések a „szimbolikusról”. Magyarország, 1993

A VALLÁS ÉS A SZOCIOLÓGIA

Molnár Attila: A vallás és a társadalomtudósok

Tomka Miklós: Vallás, szociológia, politika

Somlai Péter: A „negyedik stádiumban”

VITA a hálapénzről

Balázs Péter: Objektíven a hálapénzről

Antal Z. László: A hálapénz kialakulásának szükség-szerűsége és nélkülözhetetlen funkciói

KÉNYSZERVÁLLALKOZÁSOK

(Szerk.: Laky Teréz)

Laky Teréz: A boldogulás elbizonytalanodott lehetőségei

Jane Wheelock: Függetlenség és önállóság. A kisvállalkozó család rugalmassága periferikus helyi gazdaságban

Graham Winch: A rugalmasság keresése. Az építőipar esete

Saija Katila: Kényszervállalkozás. Falusi és kezdő vállalkozók Finnországban

E-ROVAT

Bemutakozás (*Kelemen Gábor*)

Nyíri Kristóf: Hagyomány és társadalmi kommunikáció

ció

Hernád István: A Gutenberg utáni galaxis. Negyedik forradalom a tudás-előállítás eszközeiben

Repertórium

FLOPPY

Fractint 16.11 (fraktálgeneráló program)

Zen & the Art of Internet (A Beginner's Guide to the Internet)

90 darab konferenciafelhívás

Directory of Scholarly Electronic Conferences – a tudományos levelezési listák, E-folyóiratok teljes katalógusa

Képek

1994. június, 13–14 (A kultúrakutatás esélyei)

FEYERABEND HALOTT (szerk.: Forrai Gábor)

Forrai Gábor: Paul Feyerabend (1924–1994)

Paul Feyerabend: Hogyan védjük meg a társadalmat a tudománytól?

Paul Feyerabend: A tudomány egy szabad társadalomban (részlet)

Paul Feyerabend: A módszer ellen

Ropolyi László: Tudomány egy posztmodern társadalomban

FÉRFIURALOM?

Férfiuralom – interjú Pierre Bourdieu-vel (az interjút készítette: *Hadas Miklós*)

Körkérdés a nőkről

Bullain Nilda: A nő szüffrajzsett, traktoroslány, htb.

Büky Dorottya: Hétköznapi gondolatok

Hernádi Miklós válasza

Hrubos Ildikó válasza

Koncz Katalin válasza

Márton László válasza

Dr. Szilágyi Vilmos válasza

Tóth Olga válasza

A KULTÚRAKUTATÁS ESÉLYEI

Niedermüller Péter: Paradigmák és esélyek avagy a kulturális antropológia lehetőségei Kelet-Európában

Bíró A. Zoltán: Az esély esélyéről avagy hogyan is lesz kulturális antropológia Kelet-Európában

Fejős Zoltán: Esélyekről: elmélettel vagy anélkül

Kuczi Tibor: A tudományos és a mindennapi nyelvhasználatról

László János: Reflexiók Niedermüller Péter tanulmányára

1995. december, 19–20 (Az orosz fejlődés különlegessége)

PSZICHOANALÍZIS ÉS MODERNITÁS

(szerk.: Szummer Csaba)

Szummer Csaba: Pszichoanalízis és modernitás
Beszélgetés Dr. Székács Istvánnal (az interjút készítette: *Hadas Miklós*)

Szummer Csaba: A csábítási elmélet viszontagságai; a valóság változó státusai a pszichoanalízisben

Bókay Antal: Nietzsche és Freud

Hárs György Péter: Pszichoanalízis – túl a modern tudományosság (öröm)elvéen

Erős Ferenc: Vázlat az analitikus szociálpszichológiáról. I. rész

A HELY SZELLEME – AZ OROSZ TÖRTÉNELMI FEJLŐDÉS KÜLÖNÖSSÉGE

(szerk.: Sz. Biró Zoltán)

Sz. Biró Zoltán: Az orosz történelmi fejlődés különössége. Rivális koncepciók és az önreflexió hagyományai

Alekszandr Janov: Az „orosz despotizmus” három arca. Az oroszországi politikai hagyomány a nyugati történetírás tükrében

Alekszandr Szamojlovsz Ahiezer: Oroszország: megosztott civilizáció?

Boris Groys: Az orosz nemzeti identitás keresése

Andrzej Walicki: A forradalom előtti Oroszország szellemi tradíciói

Krausz Tamás: Az orosz sajtószerep ideológiáiról

KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÁS TELEFONON

Tarjányi József: Módszertani problémák a telefonos közvélemény-kutatásokban

Vita a telefonos közvélemény-kutatásokról (TÁRKI) (résztevők: Angelusz Róbert – ELTE, Beck László – Medián Kft., Fischer György – Magyar Gallup Intézet, Hann Endre – Medián Kft., Molnár D. László – SzocioMed KFT., Sterk Péter – Szonda Ipsos, Tarjányi József – Táarki, Tordai Nándor – Országos Piackutató Intézet, Török László – Országos Piackutató Intézet, Závecz Tibor – Szonda Ipsos. A vitát *Rudas Tamás* vezette)

E-ROVAT

Robert Adriann: Infobahn blues

Lance Strate: A kiberidő megtapasztalása: A számítógép-használat mint tevékenység és esemény

ADATJÁTÉK – DATA QUIZ

(*Nagy András–Örkény Antal*)

Abstracts

FLOPPY

ELETMOD-file – válogatás a TÁRKI adatgyűjteményéből

1996. május, 21–22 (Fogyasztás és kultúra)

Dr. Vikár György és Dr. Virág Teréz levele a REPLIKA szerkesztőjéhez a Dr. Székács Istvánnal készült interjú (Replika 1995. 19–20. szám) kapcsán

SZOCIÁLPOLITIKAI MARGINÁLIÁK: PROSTITÚCIÓ, PROSTITUÁLTAK A SZÁZADFORDULÓN

(szerk.: Léderer Pál)

Somlai Péter: Megtisztítani

Brichta Kálmán: Budapestnek vesznie kell (röpirat – 1891)

A hatóság védelme alatt megtürendők-e még tovább is a nyilvános kéjelgő házak? (Húsz gyulai polgárnak a városi képviselőtestülethez intézett beadványa – 1880)

Gyula város képviselőjének, *Dr. Kovács Istvánnak* a gyulai képviselő testület 1879. decz. 27-én tartott ülésében a prostitúció tárgyában tartott beszéde

Dr. Cséri János: Budapest fő- és székváros prostitúcióügye (1893)

Weisz Dániel: A prostitúció kérdése Budapesten (1878)
Budapest Székesfőváros szabályrendelete a prostitúcióról (1909)

FOGYASZTÁS ÉS KULTÚRA

Vörös Miklós: Fogyasztás és kultúra. (1. rész: Fogyasztás, idő, történelem)

Arjun Appadurai: Fogyasztás, időtartam, történelem

Colin Campbell: A 18. századi angol fogyasztói forradalom okai

Colin Campbell: A modern fogyasztói étosz rejtélye

Zentai Violetta: A fogyasztás kultúrája és a történelem

VALLÁS ÉS MODERNITÁS

(szerk.: Tomka Miklós)

Tomka Miklós: A vallásszociológia új útjai

Thomas Robbins: Az új vallási mozgalmak és a társadalom: elméletek és magyarázatok

Kamarás István: Krisna-tudat Magyarországon

Christopher Edwards: A tömeges áttérés dinamikája

James A. Beckford: A „hatalom” fogalmának újjáéledése a vallásszociológiában

Franz-Xaver Kaufmann: Vallás és modernitás

E-ROVAT

Vitaindító kérdések és a *Replika szerkesztősége* (ill. *Langmár Ferenc*) által kezdeményezett adatfeldvétel alapmegozslásai

E-ROVAT

Howard Rheingold: Mindennapi élet a cyberspace-ben. Hogyan teremtett újfajta teret a komputerizált ellenkultúra?

A WELL nyilvános konferenciáinak jegyzéke

Repertórium

FLOPPY

StaTOR nevű adatbázis-kezelő program demo változata
Egy „viewer” program (grafikus file-okhoz)

SPSS systemfile-ok elemzés céljára a kisebbségi témában

John E. Jacobsen: Internet: An Art Gallery with 25 Million potential viewers

Anna Couey: Cyber Art: The Art of Communication Systems

Doctress Neutopia: The Feminization of Cyberspace

Jeffrey R. Young: Textuality in Cyberspace: Muds and Written Experience
Electronic Publishing Said Hitting the Mainstream

1995. június, 17–18 (A foci)

POPPER HALOTT

(szerk.: Forrai Gábor)

Forrai Gábor: Karl Popper (1902–1994)

Karl R. Popper: A tudományos felfedezés logikája (részletek)

Karl R. Popper: Igazság, racionalitás és a tudományos tudás gyarapodása (részletek)

Pléh Csaba: Popper és a pszichológia

FUTBALL ÉS TÖRTÉNELEM

Hadas Miklós–Karády Viktor: Futball és társadalmi identitás. Adalékok a magyar futball társadalmi jelentéstartalmainak történelmi vizsgálatához

Bill Murray: A Celtic és a Rangers. Írek Glasgow-ban

Christian Bromberger–Jean-Marc Mariottini: Vörös és fekete. A torinói derby

KRITIKAI KULTÚRAKUTATÁS:

CULTURAL STUDIES

(szerk.: Nagy Zsolt és Vörös Miklós)

Vörös Miklós–Nagy Zsolt: Kultúra és politika a mindennapi életben. Bevezetés a kritikai kultúrakutatásba

Simon During: A kritikai kultúrakutatás történetéről

Dick Hebdige: A stílus mint célzatos kommunikáció

Ien Ang: A Dallas és a tömegkultúra ideológiája

Lata Mani: Az indiai özvegyégetés. Kultúraelmélet és gyarmati szövegek

A kritikai kultúrakutatás bibliográfiája

A LONGITUDINÁLIS CIGÁNY

Kovács András: Előítéletes projekció-e a becslés?

Lapos András (Sik Endre): A longitudinális cigány

Lázár Guy: A nemzeti kérdések a köztudatban

Örkény Antal: A kisebbségek Csipkerózsika-álma és a szociológus herceg esete

Róbert Péter: Nemzetiségi és etnikai csoportok társadalmi észlelése. Hiányos válaszok – hiányos eredmények

Sik Endre: xxxellenesség Magyarországon 1994

Tóth Judit: Hozzászólás a Nemzetiségi és etnikai csoportok társadalmi észlelése a mai Magyarországon című kutatási programhoz

E-ROVAT

Allucquere Rosanne Stone: A szellem teste. A fizikai test határai a virtuális kultúrákban

Abstracts

FLOPPY

Bemutatjuk

– a Social Science Japan Online című hálózati újságot

– az Electronic Journal of Sociology című lapot

– az Electronic Journal of Virtual Culture című lapot

Guy Debord: The Society of the Spectacle

Írások a popkultúráról

Robert Sardiello: Secular Rituals in Popular Culture: A Case for Grateful Dead Concerts and Dead Head Identity

Andrew Herman: Fear of Music

Jonathon S. Epstein: Every Generation has Got It's Own Disease: Research Notes on Resistance and Grunge Rock Culture

Jeffrey Norman: „Music's Worst Nightmare”: „By Any Means Necessary”

Interjú Kate Bornsteinnel, az „A Transgender Transsexual Postmodern” szerzőjével

Jeffrey R. Young: Textuality in Cyberspace: Muds and Written Experience

Ronda Hauben & Michael Hauben: The Netizens and the Wonderful World of the NET: An Anthology

eredetiség paradoxona a szocializmus idején és azután
Identitás és reprezentáció. Interjú Daróczy Ágnessel és Bársony Jánossal (Az interjút *Alaina Lemon* és *Vörös Miklós* készítette)

E-ROVAT

Merrill Morris–Christine Ogan: Az Internet mint tömegkommunikáció

Miért kell a kommunikációkutatóknak tanulmányozniuk az Internetet? *John Newhagen* és *Shezaf Rafaeli* beszélgetése

Abstracts

1997. március, 25 (Szex és forradalom)

SZEX ÉS FORRADALOM

Szex és forradalom. Egy ötvenhatos magyar emigráns az európai nemi piacon (Lejegyezte és megszerkesztette Hadas Miklós)

BANKURALOM?

(szerk.: Kövér György)

Peter Eigner: A bank–ipar viszony Ausztria(–Magyarország) 1895 és 1938 között. Bankuralom vagy egyenrangú felek üzleti kapcsolata?

Tomka Béla: Személyi összefonódás (interlocking directorates) bankok és iparvállalatok között a századforduló Magyarországon

Kövér György: A pesti kereskedő-bankár másodvirágzása és az iparfinanszírozás a 20. század első felében

Pogány Ágnes: Bankárok és üzletfelek. A Magyar Általános Hitelbank és vállalati ügyfelei a két világháború között

Lengyel György–Bartha Attila: Bankárok: a magyar gazdasági elit domináns csoportja?

MODERNITÁS A PERIFÉRIÁN: A FINNEK NEMZETI ÖNKÉPE

(szerk.: Csité András)

Csité András: Búcsúpillantás

Jukka Ammond: Tangó, avagy testet ölt a finn melankólia

Leo Granberg: Nehéz terep – a kistermelő útja a letelepedéstől az információs társadalomig

Raimo Lovio–Matti Pulkkinen–Teemu Väänänen: Cég átmeneti állapotban. Esettanulmány a Nokia-csoportról

Matti Peltonen: Változó finn önarckép

ÉRZELEM ÉS EMLÉKEZET: A MÁSODIK

KOGNITÍV FORRADALOM?

(szerk.: Bodor Péter)

Bodor Péter: Bevezetés

Rom Harré: Érzelem és emlékezet: a „második kognitív forradalom”

Orthmayr Imre: Rom Harré diszkurzív filozófiája

Kövecses Zoltán: Harré „emocionológiája” és a kognitív nyelvészet érzelmelfogása

E-ROVAT

John Seely Brown–Paul Duguid: A dokumentumok társas élete

Repertórium (1990–1996)

Abstracts

1997. június, 26 (A hír hatalma)

REPLIKA MONOLÓG

In memoriam Gyöngyi. Rákbetegség és orvoslás (Az interjút készítette és szerkesztette: Hoyer Mária)

A FOGYASZTÓI SZOCIALIZMUS

Vörös Miklós: Életmód, ideológia, háztartás. A fogyasztáskutatás politikuma az államszocializmus korszakában

Hammer Ferenc–Dessewffy Tibor: A fogyasztás kísértete

S. Nagy Katalin: Fogyasztás és lakáskultúra Magyarországon a hetvenes években

Ina Merkel: A fogyasztói társadalomba vezető út

A HÍR HATALMA

Gayer Zoltán: A *Híradó* képi retorikájának néhány jellegzetessége

Jean-Marie Charon: A CNN tekintete

Ulf Hannerz: Baj van a globális világfaluban. A világ, ahogyan a külföldi tudósítók látják

ÉRZELEM ÉS EMLÉKEZET: A MÁSODIK KOGNITÍV FORRADALOM? (FOLYTATÁS)

(szerk.: Bodor Péter)

Bodor Péter: Az éteren túl: a megismerés társas konstruktivista felfogása

Pléh Csaba: Narratív vagy diszkurzív megújulást?

Pólya Tibor: Pszichológia az egyénen „kívül”

Kónya Anikó: Az emlékezés klasszikus szemléletének visszatérése

E-ROVAT

Esther Dyson: A szellemi érték
Ted Friedman: Komputertjátékok és interaktív textuális

A Replika Repertórium (1990–1995)

Abstracts

1996 – Special Issue Colonization or Partnership? Eastern Europe and Western Social Sciences

(Miklós Hadas and Miklós Vörös eds.)

CATEGORIES

Anna Wessely: The Cognitive Chance of Central European Sociology
Deborah J. Cahalen: What Stalin and Reagan Told Us to Think. The Reproduction of the Cold War Paradigm in American Academia
David A. Kideckel: What's In A Name? The Persistence of East Europe as Conceptual Category

PARADIGMS

György Lengyel: Economic Sociology in East-Central Europe: Trends and Challenges
Tibor Kuczsi: The Split Sociological Mind in East-European Societies. Comments on György Lengyel's article
Miklós Hadas: Bartók, the Scientist

FEMINISMS

Susan Gal: Feminism and Civil Society
Mária Neményi: The Social Construction of Women's Roles in Hungary
Jiřina Šiklová: Different Region, Different Women: Why Feminism Isn't Successful in the Czech Republic
Jiřina Šmejkalová: On the Road: Smuggling Feminism Across the Post-Iron Curtain
Mădălina Nicolaescu: Utopian Desires and Western Representations of Femininity

EXCHANGES

György Csepeli–Antal Örkény–Kim Lane Scheppele: Acquired Immune Deficiency Syndrome in Social Science in Eastern Europe. The Colonization of East European Social Science
Rudolf Andorka: The Uses of International Cooperation in the Social Sciences. Comments on the article by Csepeli–Örkény–Scheppele
Zuzana Kusá: The Immune Deficiency – Acquired or

Inherited? Comments on Csepeli–Örkény–Scheppele: Acquired Immune Deficiency Syndrome in Social Science in Eastern Europe
Alaina Lemon–David Altschuler: Whose Social Science is Colonized? Response to „AIDS in Social Science in Eastern Europe”
György Csepeli–Antal Örkény–Kim Lane Scheppele: Response to Our Critics (and to Our Supporters)

1996. december, 23–24 (Hétköznapi ellenállás)

RACIONÁLIS-E A TUDOMÁNY?

(szerk.: Forrai Gábor)

Forrai Gábor: Lakatos Imre tudományfilozófija: vázlat
Margitay Tihamér: Racionalitás és objektivitás
Kiss Olga: Lakatos Imre matematikafilozófija
Palló Gábor: Párhuzamok és metszéspontok: Lakatos Imre és Polányi Mihály
Lakatos Imre: Toulmin megértése

HÉTKÖZNAPI ELLENÁLLÁS

(szerk.: Dessewffy Tibor)

Dessewffy Tibor: Az ellenállás diszkrét bája
James C. Scott: Erős-e a hamis tudat?
James C. Scott: Az ellenállás hétköznapi formái
Charles Tilly: Alávetés, ellenszegülés, behódolás... diskurzus
Rév István: Az atomizáció előnye

MINEK A SZOCIOLÓGIATÖRTÉNET?

Saad József: Magyar szociológiai történet: minek a története? Vázlat a magyar társadalomtani-szociológiai gondolkodás 1945 előtti történetéről
Némédi Dénes: Minek a története?
Kupa László: Történet és identitás. Gondoljuk újra a szociológiai történetet
Nagy Endre: Szociológiai történet: a szociológia története (Saad József: Magyar szociológiai történet: minek a története? c. dolgozatához)

ROMA REPREZENTÁCIÓK: KÉPVISELET ÉS MEGJELENÍTÉS

(szerk.: Alaina Lemon)

Alaina Lemon: A romák megjelenítése és képviselése. Bevezetés
Nicolae Gheorghe–Thomas Acton: A multikulturalitás problémái: kisebbségi, etnikai, nemzetiségi és emberi jogok
Katie Trumpener: A cigányok ideje: egy „történelem nélküli nép” a Nyugat narratíváiban
Alaina Lemon: Forró Vér és Fekete Gyöngy: a cigány

Alapelvek a szellemi tulajdon kezeléséhez digitális környezetben

Turi László: Internet és copyright

Abstracts

1997 – Special Issue Ambiguous Identities in the New Europe

(Miklós Hadas and Miklós Vörös eds.)

Miklós Vörös–Miklós Hadas: Representing Euro-anxieties. An Introduction

POLITICAL STRATEGIES

Paul Silverstein: French Alterity. Articulating Intra-National Difference in the New Europe

George Gavrilis: Reluctant Europeans. Negotiating Greek Identity during the Macedonia Crisis

Róbert Braun: Communities in Transition. Problems of Constitutionalism and Narrative Identity in Europe

Christer D. Daatland: Coping with Displacement. The Multiple Identities and Strategies of the Russian-Speaking Population in Estonia

Stefan Wolff: Identities in Transition. East Germany from the 1980s to the Present

Judit Takács: (Homo)Sexual Politics. Theory and Practice

SITUATED REPRESENTATIONS

Marko Živković: Violent Highlanders and Peaceful Lowlanders. Uses and Abuses of Ethno-Geography in the Balkans from Versailles to Dayton

Ferenc Erős–Bea Ehmann: Jewish Identity in Hungary. A Narrative Model Suggested

Emily C. McEwan-Fujita: Scottish Gaelic and Social Identity in Contemporary Scotland

Kjell Hansen: Protesting against the Consequences of Welfare. Emerging Ethnification in Marginal Areas of Sweden

Miklós Hadas: Faces of Modernity. Men in Films: A European versus an American Model?

1998. március, 29 (Vállalkozói kultúrák)

REPLIKA MONOGRAM

Lee Congdon: Bűn és büntetlenség. Az ismeretlen Lakatos Imre

JÁTÉK-E A SPORT?

(szerk.: Tamás Tibor)

Tamás Tibor: Homo ludens-e a sportoló?

Norbert Elias: A sport eredete mint szociológiai probléma

Allen Guttmann: Spontán játék, szervezett játékok, versenyek, sportok

Frank C. Kew: Játékszabályok és társadalomelmélet

A HELY SZELLEME: AZ ANDOK

(szerk.: Letenyey László)

Letenyey László: Etnikum és hatalom az Andokban

Andrés Guerrero: Indián alanyokból etnikai állampolgárok. Az 1961-es tüntetéstől az 1990-es felkelésig

Carlos Ivan Degregori: Etnikai identitás, társadalmi mozgalmak és politikai szerepvállalás Peruban

Xavier Albó: ¿Khitipxtansa? Kik vagyunk? Helybeliségen alapuló identitás, etnikai identitás és osztálytudat az ajmaráknál

Juan Carlos Estenssoro: Modernizmus, esztétika, zene és ünnep. Hogyan változott meg az elit attitűdje a népi kultúrával szemben? Peru, 1750–1850

Larissa Adler Lomnitz: „Komaság”. Kölcsönös szíveségek rendszere a chilei városi középosztályban

VÁLLALKOZÓI KULTÚRÁK

(szerk.: Kuczai Tibor)

Vállalkozás és kultúra (Kuczai Tibor)

Kuczai Tibor: Vállalkozói kultúra – az életutak finalitása

Brigitte Berger: A modern vállalkozás kultúrája

Robert C. Ulin: Hagományalkotás és reprezentáció mint kulturális tőke. A délnyugat-francia borászat története

REPLIKÁZÁS: KI A CIGÁNY?

Kerteszi Gábor: Az empirikus cigánykutatások lehetőségéről

E-ROVAT: INTERNET ÉS ANTINET

Nick Arnett: Az internet és az antinet

Társadalom és kultúra a magyar interneten (Drótos László <kondrot@gold.uni-miskolc.hu> összeállítása)

Repertórium (1990–1997)

Abstracts

1998. június, 30 (Késő modern)

REPLIKA MONOLÓG

Szexualitás és pszichiátria (Dr. Pintér Emil monológja.

Az interjút készítette és monológgá szerkesztette:

A „kibertér” és az „amerikai álom”: Magna Charta a Tudás Korához
John Perry Barlow: Cyberspace Függetlenségi Nyilatkozat

Abstracts

1997. szeptember, 27 (Fociüzlet)

REPLIKA MONOLÓG

A seft (A monológ alapjául szolgáló interjút Keul Andrea készítette)

BÚCSÚ THOMAS KUHTÓL (szerk.: Forrai Gábor)

Forrai Gábor: Erős inkompenzabilitás?
Fehér Márta: A paradigmától a lexikonig... Thomas S. Kuhn harmincöt év után
Laki János: Az űrhajósok, az etnográfus meg a történész. A „Könyv utáni” Kuhn
Jakab Zoltán: Szemlélet és elvonatkoztatás: mit sugall a paradigma fogalma a tudás természetéről
Hronszky Imre: Vannak-e „technológiai paradigmák”?
Martinás Katalin: A termodinamika paradigmaváltásai és paradigmái
Békés Vera: Kuhn modellje és a tudománytörténet-írás

AZ ÉLELEM MEGESZ BENNÜNKET (szerk.: Andor Mihály)

Az élelem megesz bennünket (Andor Mihály)
Stephen Mennell: Csökkenő különbségek, növekvő választék
Alan Beardsworth és Teresa Keil: A modern táplálékrendszer kialakulása
George Ritzer: A társadalom mcdonaldizációja
Andor Mihály: Húsfoszadék avagy a hús különleges társadalmi szerepe

FOCIÜZLET

(szerk.: Dénes Ferenc és András Kriszta)

Dénes Ferenc: Lövésből lesz... A hivatásos magyar labdarúgás átalakulásának közgazdasági alapjai
Horváth Sándor: A hazai futballüzlet fejlesztésének feltételei
Itt a márka? Interjú Bayer Józseffel
Bajnokcsapat? Interjú Nyilasi Tiborral
Gólhelyzet. Interjú Mezey Györggyel

E-ROVAT

Richard K. Moore: A Kibertér Rt. és az Infomágnások kora. A PFF-féle „Magna Charta” elemzése
John Carlos Rowe: Kiberkovojojok az új határszéle-

ken. Szabadság, nacionalizmus és imperializmus a posztmodern korban

Abstracts

1997. december, 28 (Test/kép)

REPLIKA MONOLÓG

Drogmonológ (A monológ alapjául szolgáló interjút Hoyer Mária készítette)

JÁNOSSY FERENC EMLÉKÉRE

(szerk.: Fokasz Nikosz)

„Utolérni és túlhaladni”. Interjúrészletek Jánossy Ferencsel (Részletek Hegedűs B. András, Kozák Gyula és Szabóné Dér Ilona Jánossy Ferencsel készített interjújából. Az interjú a *Medvetánc* 1986/4–1987/1. számában jelent meg)

Vajda Mihály: Ferkó

Vámos Tibor: Jánossy-örökség és rendszerelméleti asszociációk

A MODERN TEST TÖRTÉNETE

(szerk.: Lafferton Emese)

Lafferton Emese: Az ember és a társadalom testéről a modern tudományok tükrében. Szakirodalmi áttekintés

Lorraine Daston és Katharine Park: A hermafroditák és a természet rendje. A bizonytalan nemiség kérdése a kora újkori Franciaországban

Londa Schiebinger: Miért hívják az emlősöket emlősöknek: a nemek politikája a 18. századi Franciaországban

Thomas W. Laqueur: A társadalmi „rossz”, a magányos bűn és a teázás

Jonas Frykman: Hogyan váljunk tökéletes svéddek? Modernitás, testpolitika és a nemzetetté válás folyamata a 20. századi Svédországban

Emily Martin: A test vége?

NEMEK A MOZIBAN

(szerk.: Nagy Zsolt)

A kép teste – a test képei (Nagy Zsolt)

Stephen Prince: Hatalom és fájdalom. Tartalomelemzés és a pornográfia ideológiája

Jane Caputi: Egy ágyban az ellenséggel, avagy Pretty Woman II. Mí történik azután, hogy a hercegnő fölébred?

Stephen Neale: A különbözőség fajtái. *A nyolcadik utas a halál* és a *Szárnyas fejvadász*

Hadas Miklós: Az örök cowboy. Férfítóposz az Oscar-díjas filmekben (1984–1996)

E-ROVAT: INTERNET ÉS COPYRIGHT

Csepeli György, Örkény Antal és Kim Lane Scheppel:
Válasz bírálóinknak és támogatóinknak

ÉN/KÉP

(szerk.: Gayer Zoltán)

Beszélgetés Vilém Flusserrel (Paternák Miklós interjúja)

Annette Kuhn: A gyermek, aki sosem voltam. Emlékezések

Gayer Zoltán: Fényképaktusok. Amatörképek a rendszerváltás előtt és után

BOMLÁS ÉS SARJADÁS A MAGYAR MEZŐGAZDASÁGBAN

(szerk.: Kovács Katalin)

Bomlás és sarjadás. Bevezető (Kovács Katalin)

Bali János: Megtorpanás? A mezőgazdasági ártermelés fejlődésének korlátai egy málnatermelő településen

Váradai Monika Mária: Keskeny az ösvény. Esettanulmány a 'Harmónia' Mgtsz átalakulásáról

Kovács Katalin: Elfűjja a szél? Esettanulmány a 'Homokvár' szövetkezeetről

Nigel Swain: Küzdelmes életutak egy változó világban: 'Nemesfalu' és az 'Aranyszőlő' Rt.

Hamar Anna: A „semmiből” lett gazdaságok

Kovács Katalin Bihari Zsuzsanna közreműködésével: Bomlás és sarjadás az agrárgazdaságban

LESZBIKUS ÉS MELEG IDENTITÁSPOLITIKÁK

(szerk.: Kalocsai Csilla és Takács Judit)

Kalocsai Csilla: leszbikus és meleg elméletek: identitások és identitáspolitikák

Takács Judit: Bevezetés a homoszexualizálás tudományába

Diana Fuss: leszbikus és meleg elmélet: az identitáspolitikák kérdése

Lisa Duggan: A különbözőség közössége

Henning Bech: Századvégi nyugati szexualitások: queer identitások és a modern homoszexuális eltűnése

REPLIKÁZÁS

Braun Róbert: A nagy leszámolás

E-ROVAT

Zolnai Béla: A látható nyelv

Turi László: Az internet oktatási alkalmazása az egyetemen

Abstracts

Szerzőink

1998 – Special Issue Central European Hysteria

(Miklós Hadas, Katalin Kovács,
and Emese Lafferton eds.)

HUNGARIAN WOMEN'S NARRATIVES

Miklós Hadas: Contextual Plurality: A Shoddy Dictatorship (Introduction)

In the Palm of God

The Daughter of the Revolution

Drug Monologue

Cancer and Cure

CENTRAL EUROPEAN HYSTERIA

Ferenc Erős: The Female Disorder (Introduction)

László András Magyar: The Torn-off Veil

Emese Lafferton: Hysteria and Deviance in Fin-de-Siècle Hungary. Ilma's Case

Márta Csabai: Her Body Her/Self? On the "Mysterics" of Hysteria and Anorexia Nervosa

Juliet Mitchell: Questioning the Oedipus Complex

György Péter Hárs: Where Have You Gone, Hysteria?

RESTRUCTURING POST-SOCIALIST AGRICULTURE

Katalin Kovács: Restructuring Post-Socialist Agriculture (Introduction)

Ilkka Alanen: The Effects of Internal Struggles within Collective Farms on Emerging Enterprise Structures – The Case of Estonia

Deema Kaneff: Private Co-operatives and Local Property Relations in Rural Bulgaria

Katalin Kovács: Strengths, Controversies and a Show-Case of Failure in Hungarian Agricultural Restructuring: the Case of the Hollőföldje Co-operative

Mária Vince and Nigel Swain: Agricultural Transformation and the Rural Labour Market in Romania

Iveta Námerová and Nigel Swain: Co-operative Transformation and Co-operative Survival in Slovakia

Authors

Replika Könyvek a Replika Kör kiadásában

Férfiuralom. Írások nőkről, férfiakról, feminizmusról.
Hadas Miklós szerk., Budapest, 1994.

Karády Viktor: Iskolarendszer és felekezeti egyenlőtlenségek Magyarországon (1867–1945). Történeti-szociológiai tanulmányok. Budapest, 1997.

Rend és káosz. Fraktálok és káoszelmélet a társadalomkutatásban. Fokasz Nikosz szerk., Budapest, 1997.

Hadas Miklós)

KÉSO MODERN

(szerk.: Zeke Gyula)

Blokkoló (Zeke Gyula)

Saly Noémi: Conservo

Nádasdy Ádám: A „modern” és a belőle képzett fogalmak jelentés- és használatstörténete

Kuczi Tibor: Társadalomsakk

Babarczy Eszter: Siralmas posztmodern

Nagy Zsolt: Pucér Kelet

Pléh Csaba: Számítógép és személyiség

A HELY SZELLEME: DÉLSZLÁV ANZIKSZ

(szerk.: Potoczki Klára)

Eörsi István: Szrebrenica, 1995

Szarajevo, 1993 – Déri Miklós képei

Eörsi István: Szrebrenica után

Rada Iveković, Biljana Jovanović, Maruša Krese és

Radmilla Lazić: „Minden Egész eltörött...” Négy

író-ön-barátnő levelezése a délszláv háború idejéből

REPLIKÁZÁS

Ladányi János és Szelényi Iván: Még egyszer az etnikai besorolás „objektivitásáról”

Mihályi Gábor: Egy életkudarc története

E-ROVAT: ÚJ SZÓBELISÉG?

(szerk.: Czeizer Zoltán)

Bevezetés Hajnal István „Írásbeliség és fejlődés” című írásához (Nyíri Kristóf)

Hajnal István: Írásbeliség és fejlődés

Mester Béla: Amerikai életmódrecept a digitális korban

Abstracts

1998. szeptember, 31–32 (Kockázat és kultúra)

REPLIKA MONOLÓG

A forradalom leánya (A monológ alapjául szolgáló interjú Hoyer Mária készítette)

KOCKÁZAT ÉS KULTÚRA

(szerk.: Szijártó Zsolt)

Szijártó Zsolt: Kockázat, kultúra, konfliktus

Wolfgang Bonß: Bizonytalanság, kockázat és veszély

Mary Douglas: A kockázat és a hibáztatás. Az erkölcsök és a veszély

Ulrich Beck: A kritikai elméletől a kockázattársada-

lom önkritikájáig

KÖZGAZDASÁGTAN ÉS ETIKA

(szerk.: Horváth Sándor)

Értékek és választások a közgazdasági gondolkodásban (Horváth Sándor)

Fekete László: Adam Smith *Nemzetek gazdagsága* és a felvilágosodás filozófiája

Pataki György: Etika és közgazdaságtan. Gondolatok a jólét, a szabadság és az igazságosság kérdéseiről

Gedeon Péter: Gazdaság és erkölcs. A Fukuyama-tézisről

Horváth Sándor: A túllétezés élménye

SZLOVÉN VALLÁSKUTATÁS

(szerk.: Marjan Smrke)

A szlovén valláskutatás hullámverései a rendszerváltás idején (Marjan Smrke)

Aleš Debeljak: A fundamentalizmus indiszkrét bája

Mitja Velikonja: A vallás és az egyház mint nemzeti mitológiákat formáló tényező a poszt szocialista társadalmakban

Marjan Smrke: II. János Pál pápa Maruča jósnő krisztályainak országában

Lev Kreft: A felvilágosodás válsága és a másságtól való félelem

E-ROVAT

A hangos olvasástól a másodlagos szóbeliségig. Bevezetés Balogh József „Voces paginarum” című írásához (Czeizer Zoltán)

Balogh József: „Voces paginarum”. Adalékok a hangos olvasás és írás kérdéséhez

Abstracts

1998. december, 33–34 (A tudomány gyarmatosítása?)

REPLIKA MONOLÓG

Az Úristen tenyerén (A monológ alapjául szolgáló interjú Váradi Monika Mária készítette)

A TUDOMÁNY GYARMATOSÍTÁSA?

Hadas Miklós: Bartók, a természettudós

Csepeli György, Örkény Antal és Kim Lane Scheppele: Kelet és Nyugat között. A kelet-európai társadalomtudomány szerzett immunhiányos betegségének tünetei

Andorka Rudolf: A nemzetközi társadalomtudományos együttműködés előnyei

Zuzana Kusá: Szerzett vagy öröklött immunhiány?

Alaina Lemon és David Altschuler: Kinek a társadalomtudományát gyarmatosították?